

SYLLABUS I LËNDËS: Sintaksë e gjuhës shqipe 2

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti i Filologjisë
Titulli i lëndës:	<i>Sintaksë gjuhës shqipe 2</i>
Programi:	Gjuhë dhe letërsi shqipe
Niveli:	Studimet themelore
Statusi lëndës:	Obligative
Viti i studimeve:	I dytë
Numri i orëve në javë:	3
Vlera në kredi – ECTS:	6
Koha / lokacioni:	09:00 – 11:15
Mësimdhënësi i lëndës:	prof. asoc. dr. Shkelqim Millaku
Të dhënat kontaktuese:	shkelqim.millaku@uni-prizren.com
Përshkrimi i lëndës:	<p>Në këtë kurs studentët dhe studentet do të marrin njohur të reja duke i zgjeruar ato parapraket, (nga lëndët përkatëse si nga fonetika, leksikologjia dhe në veçanti ajo e morfologjisë) përkritazi me organizimin dhe ligjërimin mbi parimet teksteve shkencore dhe të atyre shkollore. Objekti i studimit të sintaksës dhe metodologjia e mësimdhënies do të jetë interaktive dhe praktike. Studimi, prezantimi dhe ligjërimi do të mbështetët në klasifikimin e togfjalëshave, në klasifikimin dhe llojet e fjalive për nga struktura e tyre, modaliteti, kumtimi, gjymtyrët kryesore dhe gjymtyrët plotësuese të fjalisë etj. Po ashtu, studentët do t'i thellojnë njohurit e tyre edhe në fushën e klasifikimit të llojeve të fjalive. Studim thelbësor do ta kenë teorinë dhe modelin praktik për t'i praktikuar fjalitë në renditjen dhe në funksionin e tyre në fjali e përbëra. Analiza e fjalive, puna në grupe, krahasimi i njohurive, por edhe i zhvillimit të tyre kryesisht me shembuj nga tekstet parauniversitare dhe universitare është objekti i studimit.</p>
Qëllimi i lëndës:	<p>Qëllimi i kursit të <i>sintaksës 2</i> është që studentët apo studentet të studiojnë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Funksionin e fjalës në fjalinë e thjeshtë dhe në atë të përbërë. - T'i thellojnë dhe zgjerojnë të arriturat e tyre në fushën e gjuhësisë në përgjithësi e të organizimit të tekstit (sintaksës) në veçanti;

	<ul style="list-style-type: none"> - Të njihen teorikisht dhe praktikisht (përmes formave të ndryshme të ushtrimeve) në mënyrë që t'i dallojnë togfjalëshat nga fjalitë; fjalitë e thjeshta nga fjalitë e përbëra; gjymtyrët kryesore nga ato plotësuese, si dhe problemet e tjera që i trajton dhe i ka sintaksa; - Të fitojnë aftësi për të dalluar trajtat dhe format normative nga ato që nuk janë normative në ligjërimin e folur dhe në të shkruar, në mënyrë që t'i zbatojnë këto aftësi para publikut.
Rezultatet e të nxënit:	<p>Studentët dhe studentet do të jenë në gjendje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - T'i dallojnë njësitë sintaksore në tekst; - T'i përdorin mjetet ndërtimore dhe renditjen e tyre për një gjuhë sa më funksionale, të kuptueshme dhe shprehëse, si në formën e folur ashtu edhe në atë të shkruar, sipas rregullave të shqipes standarde; - T'i identifikojnë dhe zbatojnë drejt e qartë ndërtimet dhe njësitë sintaksore. - Kanë arritur ta analizojnë fjalinë në aspekt sintaksor. - Kanë arritur për çdo gjymtyrë të fjalisë t'i dinë pyetjet se cilat ju përgjigjen analizave sintaksore. - Zotërojnë tipet e periudhave dhe klasifikimet e tyre. -Zotërojnë dallimet dhe afërsitë e sintaksës me disiplinat e tjera gjuhësore dhe ato plotësueset. -Zotërojnë aftësi për ta ligjëruar programin e studiuar.

Ngarkesa e studentit (duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	3	15	45
Ushtrime teorike/laboratorike	2	15	30
Punë praktike			
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	2	5	10
Ushtrime në terren	2	2.5	5
Kollokfiume, seminare	1	3	3
Detyra të shtëpisë	4	3	12
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	2	15	30
Përgatitja përfundimtare për provim	2	5	10
Koha e kaluar në vlerësim (teste,kuis,provim final)	1	3	3
Projektet, prezantimet ,etj	1	2	2
Totali			150 orë (6 ECTS)
Metodologjia e mësimdhënies:	<p>Ligjëratat do të organizohen në modelin interaktiv, apo të kombinuara, si: shpjegime, sqarime, ushtrime, analiza tekstore e shkencore, diskutime, punë në grupe, demonstrime dhe interpretime, shtruarje e shqyrtime idesh, hartime krijuese dhe hulumtuese etj. Këto do të jenë pjesë thelbësore për punën e të vlerësuarit dhe mënyrën apo metodologjinë e të ligjëruarit.</p> <p>Varësisht nga tema mund të organizohen dhe të realizohen përmes komunikimit interaktiv, ligjëratave në modele klasike, përmes (kompjuterit dhe projektorit) etj. Këto edhe mënyra të tjera të ligjëruarit kërkojnë kushte të mira si, ndriçim në klasë, numër i studentëve të jetë sipas standardit të paraparë, të kemi internet dhe elemente të tjera elektronike, të cilat mundësojnë realizimin e koncepteve teorike dhe të atyre praktike.</p>		
Metodologjia e vlerësimit:	<p>Vlerësimi do të bëhet duke u mbështetur në, vlerësimet me shkrim (dy teste gjatë vitit akademik), seminare, detyra të shtëpisë, angazhime në klasë dhe në testin përfundimtar.</p>		

	Pikët e vlerësimit: <ol style="list-style-type: none"> 1. Testi i parë: 1-30 pikë. 2. Testi i dytë: 1-30 pikë. 3. Vijimi i rregullt dhe aktiviteti në klasë: 1-20 pikë. 4. Vlerësimi i fundit testi përfundimtar (pyetje-përgjigje gojarisht): 1-20 pikë. 5. Totali: 100 pikë.
Literatura	
Literatura:	<p>Mehmet Çeliku (...), <i>Gramatika e gjuhës shqipe II</i>, Tiranë, 1997.</p> <p>Spiro Floqi, Mahir Domi (...), <i>Gramatika e gjuhës së sotme letrare shqipe</i>, Prishtinë, 1991.</p> <p>Georgio Graffi, <i>Sintaksa</i>, Tiranë, 2003.</p> <p>Ahmet Kelmendi, <i>Gramatika e gjuhës së sotme shqipe, sintaksa</i>, Prishtinë, 2002.</p> <p>Shkelqim Millaku, <i>Strukturat sintaksore</i> (përkthimi i librit Chomsky, N. Syntactic Structures, Paris, 1957), Prishtinë, 2011.</p> <p>Tafil Kelmendi, <i>Kështjella e sintaksës</i>, Prishtinë, 2006.</p>
Literatura shtesë:	

Plani i dizajnuar i mësimi:		
Java	Ligjërata	Ushtrime
<i>Java e parë:</i>	<p>Sintaksa (njohuri të përgjithshme për sintaksën dhe vazhdimi i ligjërimit të <i>sintaksës I</i>.</p> <p>Objekti dhe rëndësia e studimit të sintaksës; njësitë sintaksore; lidhjet e sintaksës me disiplina.</p> <p>Njësit sintaksore (fjalia, periudha, togfjalëshi).</p>	<p>Analizë dhe ushtrime të një fragmenti gramatikor apo letrar për temën e ligjërates.</p>

	Fjalët ndihmëse a shërbyese (parafjala, lidhëza, përemrat e ndajfoljet lidhore e pyetëse, pjesëzat, pa mjete lidhëze; intonacioni, theksi). Përmbajtja e sintaksës a. Sintaksa e fjalisë së thjeshtë, b. Sintaksa e fjalisë së përbërë.	
<i>Java e dytë:</i>	Funksioni i togfjalëshit në fjalinë e përbërë.	Analizë dhe ushtrime të një fragmenti gramatikor apo letrar për temën e ligjëratës.
<i>Java e tretë:</i>	Fjalja e përbërë dhe mjetet gjuhësore të ndërtimit të saj.	Analizë dhe ushtrime të një fragmenti gramatikor apo letrar për temën e ligjëratës.
<i>Java e katërt:</i>	Përbërja dhe skemat strukturore të fjalive të përbëra.	Analizë dhe ushtrime të një fragmenti gramatikor apo letrar për temën e ligjëratës.
<i>Java e pestë:</i>	Fjalja e përbërë me bashkërenditje.	Analizë dhe ushtrime të një fragmenti gramatikor apo letrar për temën e ligjëratës.
<i>Java e gjashtë:</i>	Test.	Analizë dhe ushtrime të një fragmenti gramatikor apo letrar për temën e ligjëratës.
<i>Java e shtatë:</i>	Fjalja e përbërë me nënrenditje.	Analizë dhe ushtrime të një fragmenti gramatikor apo letrar për temën e ligjëratës.
<i>Java e tetë:</i>	Fjalja e përbërë me pjesë të nënrenditura kryefjalore.	Analizë dhe ushtrime të një fragmenti gramatikor apo letrar për temën e ligjëratës.
<i>Java e nëntë:</i>	Fjalja e përbërë me pjesë të nënrenditura kallëzuesore.	Analizë dhe ushtrime të një fragmenti gramatikor apo letrar për temën e ligjëratës.
<i>Java e dhjetë:</i>	Dorëzimi dhe prezantimi i seminareve.	Analizë dhe ushtrime të një fragmenti gramatikor apo letrar për temën e ligjëratës.
<i>Java e njëmbëdhjetë:</i>	Fjalja e përbërë me pjesë të nënrenditura kundrinore. <i>Testi i dytë.</i>	Analizë dhe ushtrime të një fragmenti gramatikor apo letrar për temën e ligjëratës.
<i>Java e dymbëdhjetë:</i>	Fjalja e përbërë me pjesë të nënrenditura përcaktore.	Analizë dhe ushtrime të një fragmenti gramatikor apo letrar për temën e ligjëratës.

<i>Java e trembëdhjetë:</i>	Fjalë e përbërë me pjesë të nënrenditura <i>rrethore</i> : (shkakore, rrjedhimore, kushtore, lejore, krahasore).	Analizë dhe ushtrime të një fragmenti gramatikor apo letrar për temën e ligjëratës.
<i>Java e katërbëdhjetë:</i>	Fjalë e përbërë asindetike. Ligjëratë e drejtë dhe e zhdrejtë dhe e lirë.	Analizë dhe ushtrime të një fragmenti gramatikor apo letrar për temën e ligjëratës.
<i>Java e pesëmbëdhjetë:</i>	Përmbledhje e programit të sintaksës 1 dhe 2.	Analizë dhe ushtrime të një fragmenti gramatikor apo letrar për temën e ligjëratës.
Politikat akademike dhe kodi i sjelljes		